

Katedra speciální pedagogiky Pedagogická fakulta, Univerzita Karlova

Okruhy ke státní bakalářské zkoušce:

Speciální pedagogika znevýhodněného člověka se zrakovým postižením

1. *Anatomie a fyziologie oka, zrakové dráhy a zrakového centra v mozku. Vývoj zrakového vnímání.*
2. *Zrakové funkce, význam znalosti zrakových funkcí pro speciálně pedagogickou praxi (funkční vyšetření; reedukace zraku). Vzdělávání žáků slabozrakých (triáda podmínek pro zrakovou práci + čas).*
3. *Zrakové vady, charakteristika zrakových diagnóz z hlediska speciálně pedagogické diagnostiky. Vzdělávání žáků nevidomých (podpůrná opatření, technika, pomůcky, metodická podpora).*
4. *Historie péče o osoby se zrakovým postižením. Braillovo bodové písmo – osobnost Luise Braillova, pomůcky pro výuku Braillova bodového písma.*
5. *Systém rané podpory a její institucionalizace. Zraková stimulace, zrakový výcvik (Principy N. Barraga).*
6. *Speciálně pedagogická centra – legislativní ukotvení, činnost speciálně pedagogických center pro zrakově postižené Míra podpory žáků se zrakovým postižením (Podpůrná opatření).*
7. *Sociální rehabilitace osob se zrakovým postižením – legislativní ukotvení. Střediska sociální rehabilitace a rekvalifikace, jejich význam.*
8. *Vliv zrakového postižení na osobnost člověka. Projevy zrakových vad z hlediska speciálně pedagogické diagnostiky.*
9. *Charakteristika stupňů zrakového postižení jednotlivých skupin zrakově postižených. Funkční dopady zrakového postižení.*
10. *Kompenzační smysly a jejich význam pro osobnost se zrakovým postižením. Pomůcky pro prostorovou orientaci a samostatný pohyb osob se zrakovým postižením.*
11. *Optické a neoptické pomůcky. Reedukace zraku u dětí (pricipy vývoje zrakových kvalit dle N. Barraga).*
12. *Kompenzační a reedukační pomůcky a jejich význam pro vzdělávání dětí se zrakovým postižením. Legislativní ukotvení příspěvku na kompenzační pomůcky pro zrakově postižené, přehled hrazených pomůcek.*

13. *Význam hmatového vnímání při výchově a vzdělávání dětí se zrakovým postižením. Hmat jako zdroj informací v různých oblastech života osob se zrakovým postižením.*
14. *Psychické důsledky ztráty zraku v dospělosti. Úprava prostředí pro osoby se zrakovým postižením.*
15. *Rozvoj zrakového vnímání osob slabozrakých. Metoda aktivního učení L. Nielsen.*

Literatura

- BENEŠ, P., VRUBEL, M. *Oftalmologie pro speciální pedagogy*. Brno: Paido 2017. ISBN 978-80-7315-264-2.
- HAMADOVÁ, P. KVĚTOŇOVÁ, L. NOVÁKOVÁ, Z. *Oftalmopedie: texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2007. ISBN 978-80-7315-159-1.
- KVĚTOŇOVÁ, L. ŠUMNÍKOVÁ, P. *Speciálněpedagogická podpora osob se zrakovým postižením se zvláštním zřetelem na rozvoj čichového vnímání*. Praha: Univerzita Karlova, 2010. ISBN 978-80-7290-484-6.
- LUDÍKOVÁ, L. *Tyflopedie*. In: Valenta, M. a kol. *Přehled speciální pedagogiky*. Praha: Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0602-6.
- MOLEMAN, Y., a kol. *Rosteme hrou. Vývoj a podpora hry dětí se zrakovým postižením*. Praha: Raná péče EDA, 2014. ISBN 978-80-260-5862-5.
- NIELSEN, L. *Učení zrakově postižených dětí v raném věku*. Praha: ISV, 1998. ISBN 80-85866-26-9.
- RŮŽIČKOVÁ, K. *Rehabilitace zraku slabozrakých a rozvíjení čtenářské výkonnosti*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2015. ISBN 978-80-7435-383-3.
- ŠUMNÍKOVÁ, P. *Možnosti prostorové orientace a samostatného pohybu osob se zrakovým postižením*. Praha: Univerzita Karlova, 2018. ISBN 978-80-7603-005.
- VÁGNEROVÁ, M. *Oftalmopsychologie*. Praha: Karolinum, 1995. ISBN 80-7184-0553-x.
- VRUBEL, M. *Facilitátory a bariéry školní a sociální inkluze osob se zrakovým postižením*. Brno: Masarykova univerzita, 2015. ISBN 978-80-210-8022-5.
- www.tyfloservis.cz
- www.dedina.czhttp://pomucky.blindfriendly.cz/
- www.okamzik.cz
- www.sons.cz
- <http://www.centrumpronevidome.cz/bariery/>